

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3CoPr/5/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7812203784
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Sopková Maximová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7812203784.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu T. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XX, XXX XX Q., zastúpeného JUDr. Ladislavom Csákóom, advokátom so sídlom v Rožňave, Hviezdoslavova 4, proti žalovanému P., s.r.o. H. XXX, IČO: 45514321, zastúpenému JUDr. Hedvigou Gallovou, advokátkou so sídlom v Rožňave, Čučmianska dlhá 45, o zaplatenie 769,99 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava z 2. augusta 2013, č. k. 10Cpr/3/2012-184

rozhodol:

M e n í rozsudok v jeho napadnutom výroku o trovách konania tak, že zaväzuje žalobcu uhradiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 344,57 Eur platbou u právnej zástupkyne žalovaného JUDr. Hedvigy Gallovej, v lehote do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvého stupňa“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť uhradiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 689,14 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, platbou u právnej zástupkyne žalovaného JUDr. Hedvigy Gallovej.

Ďalším výrokom súd konanie v prevyšujúcej časti zastavil.

Rozhodol tak o nároku žalobcu (aj po pripustení zmeny žaloby) na zaplatenie sumy 769,99 Eur s 9,00 % úrokom z omeškania od podania žaloby (od 23.4.2012) do zaplatenia. Žalovaná suma pozostáva zo mzdy vo výške 642,86 Eur (rozdiel v nevyplatennej mzde za obdobie jún až september 2010) a z náhrady za stravovanie vo výške 84,65 Eur za 57 odpracovaných dní. V prevyšujúcej časti pôvodne uplatnenej žaloby z titulu náhrady za dovolenku žalobca zoberal žalobu späť a v tejto časti navrhol konanie zastaviť. Žalobca svoj nárok odôvodnil na tom skutkovom základe, že so žalovaným uzavrel pracovnú zmluvu 17. júna 2010 s nástupom do práce od 18. júna 2010, s dohodnutou hrubou mzdou 348,54 Eur mesačne, so skúšobnou dobou tri mesiace. Pracovný pomer u žalovaného žalobca ukončil Dohodou o skončení pracovného pomeru dňa 18.9.2010. Súd poukázal na ustanovenia § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (procesná dôkazná povinnosť účastníkov), pričom zdôraznil, že žalobca v konaní tvrdil, že počas pracovného pomeru, za obdobie od júna 2010 do septembra 2010, mu nebola vyplatená celková mzda vo výške 922,86 Eur, ako mala byť. Ďalej tvrdil, že mu bola vyplatená suma len 280 Eur, a to 40,00 Eur za mesiac 06/2010 a po 80,00 Eur za mesiace 07/2010, 8/2010 a 9/2010. Žalobca potvrdil, že podpísal výplatnú listinu, že prevzal celú tam uvedenú sumu, ale napriek tomu mu mali byť vyplatené ním uvedené nižšie sumy s prísľubom, že ak žalovaný dostane dotáciu, bude mu mzda doplatená v celkovej výške. Žalobca ďalej poukázal na to, že uvedenú skutočnosť nahlásil na úrade práce, o čom svedčí záznam o podaní z 3. novembra 2010, navyše, podal trestné oznámenie 6. apríla 2011 na OO PZ v Rožňave, z ktorého vyplýva, že žalovaný mu za štyri mesiace práce vyplatil len 150,00 Eur, a mal mu vyplatiť 946,99 Eur. Podobne aj v zápisnici o výsluchu poškodeného žalobca tvrdil, že mu zo strany žalovaného bola vyplatená celkovo suma 150,00 Eur, pričom koncom augusta 2010 mu

bola vyplatená suma 80,00 Eur a potom suma 50,00 Eur. V žalobe žalobca však tvrdil, že mu bola celkovo vyplatená suma 280,00 Eur, a to za maľovanie vo výške 40,00 Eur a trikrát po 80,00 Eur za mesiace júl až september 2010. Jedná sa o rozpor vo výpovediach žalobcu, nakoľko z iných vykonaných dôkazov nebolo možné overiť, koľko v skutočnosti žalobca mal dostať reálne vyplatených finančných prostriedkov z titulu mzdy, okrem tvrdenia žalobcu a výplatných listín, ktoré žalobca podpísal. Žalobca poukázal na skutočnosť, že aj ostatní zamestnanci nepoberali mzdu vo výške, ktorá bola uvedená na výplatnej listine, ale poberali po 80,00 Eur, čo vyplynulo z výpovedí ostatných zamestnancov, ktorí buď potvrdili, že im nebola vyplácaná celá mzda, resp. mali rozporné výpovede, ako svedok Z., ktorý pred políciou vypovedal, že nedostal celú mzdu, a pred súdom už vypovedal inak, pričom u svedka G. sa jednalo o osobu, ktorá nemusela chodiť do roboty a preto potvrdil, že mal vyplatenú mzdu. Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že pri preberaní mzdy bol sám s konateľom žalovaného C. C., teda nevedel uviesť žiadny priamy dôkaz, ktorý by potvrdzoval, že nemal vyplatenú mzdu.

Súd zdôraznil, že žalobca nepredložil žiadny priamy dôkaz na skutočnosť, že by mu za sporné obdobie nebola mzda vyplatená riadne, nakoľko túto okolnosť len tvrdil, čo bolo však v úplnom rozpore s tým, že vlastnoručne podpísal všetky výplatné listiny, kde potvrdzoval prevzatie mzdy. Na druhej strane, žalovaný v konaní predložil kompletne výplatné listiny za obdobie od júna do septembra 2010 za žalované obdobie, ako aj výplatné listiny za ďalšie obdobie, kde žalobca u neho pracoval na základe dohody o vykonaní práce. Výplatná listina je podpísaná žalobcom na origináli, ako aj na fotokópiách. Výplatná listina za sporné obdobie sa zhoduje s výplatnou páskou jednotlivých zamestnancov, aj žalobcu. Žalovaný predložil výpis z pokladničnej knihy, z ktorej vyplývajú výbery finančných prostriedkov na mzdu a na odvody, ako aj výpisy z účtu za rok 2010, z ktorých vyplývajú jednotlivé platby pre sociálnu poisťovňu a zdravotné poisťovne podľa toho, ktorý zamestnanec v ktorej zdravotnej poisťovni bol poistený. Zároveň doložil výkazy preddavkov na poistné u všetkých zamestnancov, vrátane žalobcu, z ktorých vyplýva, že za sporné obdobie pre poisťovňu Union odvádza za žalobcu preddavky v súlade so zákonom, vypočítaných z celkového príjmu žalobcu, zhodného príjmom uvedeným v opise mzdového listu. Na jednej strane teda žalobca tvrdil, že mu nebola vyplatená mzda, pričom v rámci trestného oznámenia uviedol, že mu bola vyplatená suma len 150,00 Eur, a v žalobe uviedol, že mu bola vyplatená suma 280,00 Eur, pričom svoje tvrdenia preukazoval označením svedkov, zamestnancov, ktorí mali potvrdiť, že tiež nemali vyplatenú celkovú mzdu. Iný priamy dôkaz, z ktorého by sa dalo jednoznačne uzavrieť, že žalobcovi žalovaný mzdu nevyplatil, v konaní nepredložil. Žalobca vlastnoručným podpisom potvrdil, že prevzal na výplatnej listine uvedenú sumu mzdy za jednotlivé mesiace, čím najautentickejším spôsobom potvrdil realizáciu tohto úkonu. Ak žalovaný v konaní predložil originál výplatnej listiny, kde bol podpísaný žalobca, že prevzal sumu tam uvedenú, žalovaný si splnil svoju dôkaznú povinnosť preukázať v konaní, že mzdu žalobcovi vyplatil. K výplatným listinám žalovaný predložil ďalšie listinné dôkazy svedčiace o tom, že výplatné listiny boli totožné s výplatnými páskami za jednotlivé obdobie u všetkých zamestnancov, kde bol vykonaný výpočet mzdy, odvodov a výpočet čistej mzdy. K výplatným páskam zároveň boli pripojené výkazy odvodov pre sociálnu poisťovňu a pre zdravotné poisťovne a zároveň bol predložený dôkaz výpisu z účtu žalovaného, že uvedenú platbu boli za zamestnancov uhradené. Pri trestnom stíhaní v konaní ORP-273/RV-RV-2011 boli uvedené listiny žalovaným predložené a výsledkom bolo zastavenie trestného stíhania z dôvodu, že sa nestal skutok, pre ktorý bolo vedené trestné stíhanie, a to nevyplatenie mzdy a odstupného. Z výsledkov kontroly Inšpektorátu práce Košice vyplýva, že v účtovníctve žalovaného a v pracovnoprávných dokladoch neboli zistené nedostatky. Z toho je možné konštatovať, že žalovaný ako zamestnávateľ si splnil všetky povinnosti, ktoré mu ukladá Zákonník práce a iné právne predpisy v súvislosti s uzatváraním pracovného pomeru, vyplácaním mzdy, ako aj ukončením pracovného pomeru a s vykonaním odvodových povinností. S poukázaním na ustanovenia § 118 ods. 1 až 3, § 129 ods. 1 až 3, § 130 ods. 1 až 8, § 152 ods. 1 až 8 Zákona č. 311/2001 Z.z., Zákonníka práce súd uzavrel, že žalovaný vyplácal svojim zamestnancom mzdu v hotovosti po tom, ako podpísali výplatnú listinu. Z toho vyplýva, že žalovaný si splnil všetky zákonné povinnosti, ktoré mu ukladá zákonník práce a žalobcovi mzdu vyplatil. Žalovaný predložil listinné dôkazy pri kontrole Inšpektorátu bezpečnosti práce Košice, ktoré sú uvedené v zápisnici o vykonanej kontrole, a to Hospodársku zmluvu uzavretú s U. a žalovaným o poskytovaní obedov pre zamestnancov žalovaného počnúc od 18.6.2010, teda od vzniku pracovného pomeru žalobcu a zároveň predložil listinný dôkaz - podpísaný žalobcom a siedmimi svedkami vypočutými v tomto konaní, kde svojim podpisom potvrdili, že boli oboznámení s možnosťou odoberania stravy v priestoroch Q. U. v Q. od 18.6.2010 do skončenia pracovného pomeru u žalovaného. Z oboznamovanej hospodárskej zmluvy vyplýva, že dodávateľ bude poskytovať pre zamestnancov žalovaného obedy vo forme polievky a hlavného jedla a na základe odobratých obedov zamestnancami sa bude žalovanému fakturovať cena za odobraté obedy. Žalovaný si splnil svoju

povinnosť tým, že zabezpečil svojim zamestnancom stravovanie prostredníctvom právnickej osoby, ktorá má oprávnenie poskytovať stravovacie služby, pretože zamestnávateľ je povinný stravovanie zamestnancom iba zabezpečiť, a nie ho aj sám poskytovať. V prípade, že žalobca nevyužil uvedenú možnosť a počas pracovného pomeru sa nechodil stravovať do zariadenia, kde bola zabezpečená strava, sám zmaril možnosť využiť zabezpečené stravovanie a preto nie je dôvodné, aby si uplatňoval náhradu za neposkytnutú stravu.

O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že úspešnému žalovanému priznal trovy konania vo výške 723,44 Eur, ktoré pozostávajúce z trov právneho zastúpenia za 12 úkonov právnych služieb v zmysle § 14 ods. 2 písm. a) Vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že pri rozhodovaní o trovách konania skúmal aj možnosť aplikácie ustanovenia § 150 ods. 1, 2 Občianskeho súdneho poriadku, avšak nedospel k záveru, že by sa tu jednalo o dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie trov konania, nakoľko žalobca žiadal doplatiť mzdu napriek tomu, že podpísal prevzatie uvedenej mzdy. Vzhľadom na skutočnosť, že sa vo veci jedná o pracovný spor, ale v podstate aj o drobný spor, vzhľadom na to, že žalovaná suma nepresahuje 1.000,00 Eur, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia, súd môže nepriznať trovy konania, alebo ich znížiť. Aj keď trovy konania dosahujú skoro výšky žalovanej sumy, súd konštatoval, že boli vynaložené dôvodne, nakoľko žalovaný sa musel brániť voči tvrdeniam žalobcu, ktoré v konaní nepreukázal a za tým účelom museli byť vykonávané viaceré pojednávania aj z titulu výsluchu svedkov a zabezpečené listinné dôkazy, preto súd nepristúpil k zníženiu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, a to proti výroku o trovách konania. Navrhol napadnutý výrok zmeniť tak, že sa právo na náhradu trov prvostupňového konania neprizná a žalobcovi sa prizná právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolateľ zastáva názor, že súd rozhodol nespravodlivo o celej podanej žalobe, pretože mu žalovaná spoločnosť nevyplácala mzdu tak, ako to aj v priebehu celého konania tvrdil, napriek tomu sa rozhodol odvolaním napadnúť len výrok o trovách konania z nižšie uvedených dôvodov. Nespochybňuje, že na základe tejto skutočnosti je možné ustáliť, že žalovaná v konaní po stránke formálnej bola úspešná, avšak - na rozdiel od súdu - zastáva názor, že v posudzovanej veci sú dané dôvody pre aplikáciu § 150 ods. 1, 2 O.s.p. a preto súd o trovách konania mal správne rozhodnúť tak, že žiadnemu z jeho účastníkov nemal priznať právo na ich náhradu. V tomto smere poukazuje predovšetkým na predmet sporu, vrátane skutočnosti, že podľa jeho názoru bolo preukázané, že žalovaná svojim zamestnancom mzdy nevyplácala, občas im poskytla len jej časť, dávala im podpisovať len fiktívne doklad o vyplatení mzdy s tým, že táto sa doplatí po refundácii úradom práce. Toto jej konanie je nepochybne nielen v rozpore s dobrými mravmi, ale priam odporuje aj zákonu. Žalovaná prostredníctvom svojho konateľa zamestnancov oklamala, podviedla aj štát cez UPSVaR v Rožňave, pričom sa previnila aj voči ustanoveniam Trestného zákona. Je síce pravda, že žalobca bol naivný rovnako, ako jeho kolegovia, a chcel vyjsť v ústrety zamestnávateľovi a na jeho požiadanie podpísal fiktívne doklady, aby ich tento mohol predložiť UPSVaR v Rožňave na refundáciu. Zvýrazňuje, že intenzitu podvodného konania žalovanej značne zvyšuje, že oklamala práve mrzákov, čiže ľudí s podlomeným zdravím - osoby ťažko zdravotne postihnuté.

Ďalej žalobca uvádza, že aj keď sa rozhodol vec samú už odvolaním nenapadnúť, považuje za nutné dať do pozornosti, že jeho žalobné a účastnícke tvrdenia boli svedecky preukázané, čo by sa malo zohľadniť aj pri rozhodovaní o trovách konania. Súd síce považuje za nelogické, aby niekto dlhšiu dobu potvrdzoval fiktívne prevzatie mzdy svojim podpisom, avšak jeho pozornosti ušlo, že žalovanej spoločnosti príslušný úrad práce mal refundovať zamestnancom vyplatenú mzdu štvrťročne, preto niet divu, že zamestnanci požiadavke žalovanej vyhovel v období júl až november 2010 (ide o obdobie tretieho kvartálu, za ktorý sa mzdy mali refundovať v ďalšom, nasledujúcom štvrťroku uvedeného roku). Žalovaná práve tým zamestnancov ubezpečovala, že sa im mzdy okamžite doplatia po refundácii. Ak by tomu tak nebolo, predsa by žalobca ani nemal odkiaľ vedieť, že žalovaná má mať refundované tie finančné prostriedky, ktoré vynaložila na jeho výplaty, veď žalobca nebol účastníkom zmluvy, uzavretej medzi úradom práce a žalovanou. Práve skutočnosť preukázaná v konaní, že predmetná zmluva bola spätne zrušená ku dňu 1. 6. 2010 vysvetľuje, že prečo žalovaná zamestnancom nedoplatila mzdu, a síce preto, lebo od úradu tým pádom nedostala uvedené peniaze. Pokiaľ súd konštatuje, že táto skutočnosť nevyučuje,

aby zamestnancov žalovaná bola vyplatila zo svojich vlastných prostriedkov, žalobca podotýka, že žalovaná peniaze predsa nemala, veď nie náhodou si mala požičiavať od inej spoločnosti (žalovaná sama tvrdila, že konkrétne od spoločnosti Z. s.r.o. si mala peniaze požičať). Žalobca uvádza, že v tom čase ešte nevedel o tom, že konateľ žalovanej v minulosti už bol postavený pred súd práve pre majetkovú trestnú činnosť. Pripomína, že jeho protispoločenské konanie bolo preukázané aj vykonaným dokazovaním. Rozhodnutie nie je správne ani v časti týkajúcej nedodanej stravy. Pripúšťa, že žalovaná dala zamestnancom aj v tomto smere účelovo podpísať informáciu o možnosti odoberania stravy v priestoroch reštaurácie U. Q. s.r.o. Q., avšak reálne zabezpečenie tejto možnosti uskutočnené nebolo. Súd síce odmietol vykonať navrhovaný dôkaz, že za koľko stravných jednotiek žalovanej vyfakturovala označená spoločnosť a koľko ich tak odobrali, ale už aj fakt, ktorý žalobca uviedol v konaní, jasne nasvedčuje tomu, že strava v intenciách Zákonníka práce zamestnancom zabezpečená nebola. Uvedená reštaurácia sa nachádzala najmenej 5 km od pracoviska, čiže len cesta do reštaurácie by trvala minimálne 30 minút (aj 45 minút), pri spätočnej ceste dva krát toľko a k tomu je potrebné pripočítať aj čas dodávky a konzumácie jedla. To by bolo časovo nemožné stihnúť (o to viac, že žalobca má handicap práve na nohe a má problém s chôdzou), čo jednoznačne svedčí o podvodnom úmysle štatutára žalovanej, ktorý nepochybne dobre vedel, že žiaden zamestnanec nemôže z pracoviska odísť na 2 hodiny na obedňajšiu prestávku. Zamestnávateľ mu ani len formálne nesťahoval zo mzdy (ktorú mu síce nevyplácal, ale ju fiktívne vykazoval) čiastku, ktorou ako zamestnanec by mal prispieť k stravnjej jednotke vo výške 45%, z čoho nepochybne vyplýva, že mu zamestnávateľ tieto stravné jednotky nezabezpečoval.

Žalobca si uvedomuje, že týmto odvolaním napáda výrok o trovách konania, a nie vec samú, ale si myslí, že tieto skutočnosti je potrebné zohľadniť aj pri rozhodovaní o trovách konania ako okolnosti hodné osobitného zreteľa, ako to má na mysli § 150 ods. 1 O.s.p. Zároveň poukazuje na skutočnosť, že kým žalobca je invalidný dôchodca, ktorého by zjavne neprímerane tvrdo zasiahla definitívna povinnosť znášať trovy konania, žalovaná je obchodná spoločnosť, na ktorú by nepriznanie práva na náhradu trov konania nemalo zďaleka taký nepriaznivý dopad, navyše, celý spor vyvolala práve žalovaná tým, že svojim zamestnancom nevyplácala mzdu a nezabezpečovala stravu v medziach Zákonníka práce. Za týchto okolností sa javí, že by bolo vrcholne nespravodlivé, ak by mal žalobca utpieť ešte ďalšiu ujmu len preto, lebo žalovanej dobromyseľne naletel a bol naivný.

Pre prípad iného právneho názoru namietam, že súd mal postupovať podľa ods. 2 citovanej právnej normy, v zmysle ktorého ak sú trovy konania v drobných sporoch neprímerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť. V danom prípade ide o drobný spor, ako to aj sám súd správne konštatuje, pričom výška trov konania a istiny sú približne rovnaké.

K odvolaniu žalobcu voči výroku rozsudku o trovách konania podala písomné vyjadrenie žalovaná, ktorá zastáva názor, že v súdnom spore sa musela brániť voči tvrdeniam žalobcu prostredníctvom právneho zastúpenia, pretože žalobca právne zastúpený advokátom, sa všemožnými spôsobmi snažil presvedčiť súd o pravdivosti jeho tvrdení, ktoré však v konaní nijako nepreukázal a vychádzali výlučne z pomsty voči svojmu bývalému zamestnávateľovi, ktorý s ním rozviazal pracovný pomer. Žalovaná má za to, že celý súdny spor bol umelo vykonštruovaný žalobcom, ktorý je v pracovnom pomere u svojho právneho zástupcu, navyše má zabezpečené bezplatné právne poradenstvo prostredníctvom Centra pre právnu pomoc, to všetko cestou svojho zamestnávateľa - advokáta, ktorý v priebehu súdneho sporu podľa potreby menil aj samotný obsah žalobného návrhu. Žalovaná počas celého súdneho procesu musela produkovať dôkazy na vyvrátenie tvrdení žalobcu, podávať písomné vyjadrenia a zúčastniť sa siedmich pojednávaní z titulu výsluchu množstva svedkov, zabezpečovať listinné dôkazy, a preto má za to, že v žiadnom prípade nie sú splnené podmienky na uplatnenie § 150 ods. 1, 2 O.s.p. Preto navrhuje rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku ako vecne správny potvrdiť. Zároveň si žalovaná uplatňuje trovy odvolacieho konania za právne zastupovanie za 1 úkon právnej služby (písomné vyjadrenie k odvolaniu) v sume 51,45 Eur + 1 x paušál á 7,81 Eur, t.j. spolu 59,26 Eur.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok vo výroku o trovách konania spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Z obsahu odvolania žalobcu vyplýva odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., ktorý spočíva v tom, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Právnym

posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, to znamená vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie). O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania).

V preskúmvanej veci žalobca uplatnil proti žalovanej nárok na zaplatenie doplatku na mzde a stravného, pričom súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a rozhodol, že žalobca je povinný nahradiť žalovanej trovy konania vo výške 689,14 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, použijúc ustanovenie § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“).

Podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Trovy vynaložené účastníkom konania v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku, alebo procesná obrana proti takémuto tvrdenému nároku.

Podľa ustanovenia § 150 ods. 1, 2 O.s.p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť. Ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať, alebo znížiť.

Aplikácia ustanovenia § 150 O.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania.

Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu, a jedným z rozhodujúcich kritérií je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi konania a aby neodporovalo dobrým mravom.

Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy iba vo výnimočných prípadoch a má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti. Úvaha súdu, či ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci.

Významnými z hľadiska aplikácie § 150 O.s.p. sú tiež okolnosti, ktoré viedli účastníka k uplatneniu nároku na súde, postoj účastníkov v priebehu konania, etc..

Zákonom č. 384/2008 Z.z., účinným od 15. októbra 2008 novelizovaný Občiansky súdny poriadok v odseku 2, pričom je potrebné mať na zreteli, že zákon dáva „možnosť“, nie povinnosť, využitia moderačného práva súdu v drobných sporoch. V takom prípade nemusia byť dané dôvody hodné osobitného zreteľa a ani nemusí ísť o výnimočnú situáciu. Popri skutočnosti, že ide o drobný spor (§ 200ea), postačuje, ak trovy konania sú neprimerané pohľadávke. Posúdenie primeranosti medzi pohľadávkou (správnejšie medzi hodnotou predmetu sporu a medzi výškou trov), opätovne ponecháva zákonodarca na súdnu prax. Vzhľadom na sadzby súdnych poplatkov a výšku tarifnej odmeny advokátov, stanovené všeobecne záväznými predpismi, by však bolo zrejme nesprávne za neprimerané trovy konania vyhlásiť paušálne trovy, ktoré prevyšujú hodnotu predmetu sporu (komentár k O.s.p.). Samotný zákonodarca v dôvodovej správe k novele Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 384/2008 Z.z. uvádza, že obdobne ako v nariadení EP a Rady (ES) číslo 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, predkladateľ navrhol pristúpiť k zníženiu neprimeraných trov, ktoré sú voči pohľadávkou v drobných veciach neprimerané. V týchto konaniach trovy konania predstavujú niekoľko násobne vyššiu sumu ako samotná pohľadávka. Cieľom súdnych konaní v takýchto veciach má byť vymoženie pohľadávky s čo najnižšími nákladmi a

nemôže prevažovať záujem na vedení konania z dôvodu, že ide o zaujímavé veci z hľadiska odmeny advokáta. Spoločnosti, ktoré takéto pohľadávky hromadne uplatňujú, majú možnosť výberu advokáta, ktorý pristúpi na uplatňovanie a vymáhanie takýchto pohľadávok za takých podmienok, že veriteľ nebude mať žiadnu ujmu a pre advokáta stále zostanú tieto veci vzhľadom na ich množstvo, zaujímavé. Z uvedeného je možné vyvodiť, že zámerom zákonodarcu bolo skôr krátenie trov prípadne úspešných veriteľov, ktorí budú hromadne vymáhať svoje nároky v konaniach s nízkou hodnotou sporu, v konaní teda budú žalobcami, a nie žalovanými účastníkmi.

Odvolačný súd, na rozdiel od okresného súdu, je toho názoru, že aj napriek tomu, že žalovaná spoločnosť v predmetnom konaní má nárok na náhradu trov konania, je čiastočne daný dôvod pre aplikáciu § 150 O.s.p. na nepriznanie náhrady trov konania žalovanej. Dôvody hodné osobitného zreteľa v danom prípade sú dané jednak samotným charakterom konania a osobitne charakterom procesnej situácie s prihliadnutím na okolnosti, ktoré viedli žalobcu k uplatneniu jeho práva na súde.

Odvolačný súd prihliadol na okolnosti prípadu, na zdravotné problémy žalobcu, ktorý je osobou ťažko zdravotne postihnutou, ako aj na nepriaznivé zárobkové a majetkové pomery na strane žalobcu, jeho postoj v konaní a procesnú disciplinovanosť a dospel k záveru, že zaplatenie náhrady trov konania v plnej výške by pre žalobcu predstavovalo mimoriadnu záťaž s nepriaznivými dôsledkami na uspokojovanie jeho životných potrieb.

V preskúmvanej veci je nepochybné, že žalovaná v konaní po stránke formálnej bola úspešná a preto má v zásade nárok na náhradu trov konania. Odvolateľ dôvodne poukázal na predmet sporu - jedná sa o spor z pracovného pomeru, pričom tvrdil, že žalovaná svojim zamestnancom mzdy nevyplácala, občas im poskytla len jej časť, dávala im podpisovať fiktívne doklady o vyplatení mzdy s tým, že táto sa doplatí po refundácii úradom práce. Žalobca aj v odvolaní uviedol, že tak on, ako aj jeho kolegovia, chceli vyjsť v ústrety zamestnávateľovi a na jeho požiadanie podpísali fiktívne doklady, aby ich tento mohol predložiť UPSVaR v Rožňave na refundáciu. Podľa názoru žalobcu intenzita podvodného konania žalovanej značne zvyšuje skutočnosť, že oklamala práve mrzákov, čiže ľudí s podlomeným zdravím - osoby ťažko zdravotne postihnuté. Žalovanej spoločnosti príslušný úrad práce mal refundovať zamestnancom vyplatenú mzdu štvrťročne, v danom prípade za obdobie júl až november 2010 (ide o obdobie tretieho kvartálu, za ktorý sa mzdy mali refundovať v ďalšom, nasledujúcom štvrťroku uvedeného roku). Žalobca v odvolaní dôvodí, že ak by tomu tak nebolo, predsa by ani nemal odkiaľ vedieť, že žalovaná má mať refundované tieto finančné prostriedky, ktoré vynaložila na jeho výplaty, nakoľko žalobca nebol účastníkom zmluvy, uzavretej medzi úradom práce a žalovanou. Práve skutočnosť preukázaná v konaní, že predmetná zmluva bola späťne zrušená ku dňu 1. 6. 2010 vysvetľuje, prečo žalovaná zamestnancom nedoplatila mzdu, a síce preto, lebo od úradu práce nedostala uvedené peniaze.

Odvolačný súd vyššie uvedenú argumentáciu žalobcu považuje za opodstatnenú. Zároveň sa odvolací súd stotožňuje s názorom žalobcu, že napriek úspechu žalovanej v konaní, výsledky vykonaného dokazovania, vrátane účastníckej výpovede žalobcu a svedeckých výpovedí ďalších zamestnancov žalovanej spoločnosti, v otázke vyplácania mzdy a poskytovania stravného, nesvedčia celkom jednoznačne o férovom konaní žalovanej vo vzťahu ku zamestnancom, pretože ich výpovede sa líšili predovšetkým v uvádzaní výšky vyplatenej (nevyplatenej) mzdy, nie však pokiaľ ide o základnú otázku, teda o vyplácanie mzdy žalovanou spoločnosťou v inej výške, ako bola deklarovaná vo výplatných listinách, ktoré zamestnanci podpisovali. Odvolaciemu súdu sa preto žiada poznamenať, že ak by v predmetnej veci bol žalobca zaviazaný nahradiť žalovanej trovy konania v plnej výške, bolo by to nespravodlivé. Na druhej strane, ku vzniku sporu prispel svojím nerozvážnym konaním aj samotný žalobca, a to podpisovaním výplatných listín bez toho, aby mzdu v deklarovanej výške skutočne prevzal (ako to žalobca v konaní po celý čas tvrdí), čím sa dostal do dôkaznej núdze a spôsobil si tým neúspech v spore. Preto odvolací súd považuje priznanie náhrady trov prvostupňového konania úspešnej žalovanej v jednej polovici za plne súladné s ustanovením § 150 ods. 1 O.s.p. a za spravodlivé zároveň.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, s poukázaním na citované zákonné ustanovenia, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o trovách konania, zmenil v súlade s ustanovením § 220 O.s.p..

Rozsudok, okrem výroku o trovách konania, nebol odvolaním napadnutý, nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 1, 3 O.s.p.), preto nebol v uvedenom rozsahu v odvolacom konaní preskúmvaný.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na ich náhradu, nakoľko ani žalobca, ani žalovaný, nemali v odvolacom konaní plný úspech, úspešnosť každého z nich bola vo výške 50%.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.